

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 16/29
Tarih : 02-09-2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

08/09/1956 tarihli ve 9402 sayılı Orman Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifim gerekçesiyle birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Muazzez ORHAN IŞIK

Van Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI		
Tali Komisyon	- Bağımsızlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm - Plan ve Bütçe	
Esas Komisyon	Tarım, Orman ve Köylükleri	
Tarih :	01 Ekim 2021	Esas No: 2/3795

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
02 Eylül 2021
Numara:

TBMM GENEL SEKRETERANLIĞI
02 Eylül 2021
No. 867247
EDİSİNE KAYDEDİLMİŞTİR

GEREKÇE

Küresel iklim krizi ve kapitalist rant anlayışı, ormansızlaşma eğiliminde hızlanmaya yol açmıştır. Ormanlık alanlar hızlı bir şekilde dünya genelinde azalmaktadır. Bu azalış ekolojik ve toplumsal düzeni tehdit edecek düzeye varmaktadır. Ormanlar canlı yaşamının en temel kaynaklarından biri olup temiz hava ihtiyacı dahil birçok nedenle insanlığın vazgeçemeyeceği ve koruması gerektiği alanlardır. Ormanlar, toplumsal yaşamda ihtiyaç duyulan suyun, toprağın temiz havanın ve gıda çeşitliliğinin karşılanmasının önemli bir parçası ve yürütücüsü olan canlı organizmalardır. Ormanların yok edilmesi toplumsal ve ekolojik canlılığın kitlesel bir şekilde yok edilmesidir.

Türkiye’de 2021 yazında 60’a yakın ilde, 280’den fazla alanda orman yangını çıkmış, hem müdahalede hem de önlemede gecikmeler yaşanmış ve yurttaşların can ve mal güvenliği sağlanmamış, canlıların yaşam alanları korunamamıştır. Yangın felaketine karşı yetersiz kurumsallaşma olduğu, bu alanda uzmanlardan yeterince yararlanılmadığı ve teknik teçhizatın ihtiyacı karşılamaktan uzak olduğu görülmüştür. Temmuz-Ağustos dönemi içinde 10 ilde, 30 ilçede, yüzlerce köyde çıkan yangınlar onbinlerce çiftçinin zarar görmesine yüzbinlerce yurttaşın maddi ve manevi kaybına yol açmıştır. Ancak orman yangınlarının, sadece insanların gördüğü zararlar üzerinden değerlendirilmesi yetersiz ve yanlış bir değerlendirmedir. Belirli bir bölgede ve/ya biyosferde bulunan bitki türlerinin tümüne karşılık gelen bitki topluluğu, bitki varlığı olarak flora varlığı da; belirli bir bölgede, devirde ve/ya biyosferde yaşayan hayvanların tümünü kapsayan fauna varlığı da orman yangınlarında büyük zarar görmektedir. Söz konusu alanlardaki flora ve fauna varlığının tümünün yok olma eğilimini hızlandıran büyük yangınlar geri dönüşü zor olan ekolojik etkilere yol açmaktadır.

Öte yandan Türkiye’de orman yangınlarının çıkış sebepleri hakkında bir çok spekülasyon yapılmaktadır. Yeterli tedbir alınmadığı veya ihmalkar davranıldığı için çıkan ve büyüyen orman yangınları hakkında “sabotaj amaçlı çıkarıldığı”, “yerine otel, maden alanları, vb. yapılmak için çıkarıldığı” yönünde birçok haber kamuoyunun bilgisine yansımaktadır. Sabotaj iddiası çıkırından çıkarak halk arasında nefret ve ırkçılığa varan kutuplaşmaya, saldırılara ve hak ihlallerine yol açarken; önceden yanan ormanlık bazı alanlarda işletmelerin açılmış olması bu konudaki iddiaları haklı kılmaktadır.

Yanan ormanlık alanlar, Anayasa’nın 169. maddesi gereğince başka amaçla kullanılamamalıdır. Bu yerlerde, yangını izleyen yakın dönem içerisinde kamu eliyle ağaçlandırma çalışmaları hızlı bir şekilde yapılmalıdır. Bu sahalarda kurumsal ve bireysel ağaçlandırma dahil hiçbir girişime izin verilmemelidir. Fidan dikim çalışmaları rant ve ticaret kaygıları ile değil bölgenin flora ve faunası esas alınarak yapılmalıdır. Sadece ağaç varlığı anlamında ormanlık alanların önceki hallerine yakın bir düzeye ulaşabilmesi için yarım yüzyıla yakın bir süre gerekmektedir. Bazı türler maalesef hiçbir zaman eski haline dönemeyecektir. Bu nedenle bu alanların çok uzun süre planlı bir şekilde koruma altında tutulması gerekmektedir. Yanan ormanlık alanlar her türlü avcılık, madencilik, turizm ve otelcilik gibi faaliyetlere kapatılmalıdır. Yanan ormanlık alanlar anayasa gereği sadece ormanlaştırılmalı, yanan ormanlık alanlarda her türlü imar ve yapılaşmanın yasak olduğu, bu kapsamdaki yasadışı girişimlerin ivedilikle yaptırıma tabi tutulacağı kamuoyuna duyurulmalıdır. Bu alanlarda fiilen yapılan imar, yapı vb. her türlü bina geciktirilmeden yıktırılmalı ve izin ve denetimde ihmali olan kamu görevlileri yaptırıma tabi tutulmalıdır. Bu amaçlarla “08/09/1956 tarihli ve 9402 sayılı Orman Kanunu’nda değişiklik yapılmasına dair kanun teklifi” hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

08/09/1956 TARİHLİ VE 9402 SAYILI ORMAN KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1 – Ormanların muhafaza edilebilmesi ve yanan ormanlık alanların yeniden orman vasfı kazanabilmesi için bu alanlarda her türlü yapı, bina, imar ve benzeri girişim; her türlü madencilik, avcılık ve ticari faaliyeti yasak olmalıdır. Yasağı ihlal edenlere karşı kamusal bir yaptırım geciktirilmeden uygulanmalı ve bu ihlalde ihmali olan kamu görevlileri de yaptırma tabi tutulmalıdır.

MADDE 2 – Yanan ormanlık alanlarda, yangından önce bazı yasalar kapsamında izin verilmiş bazı yapılar bulunmaktadır. Bazı yangınların buralardaki faaliyetlerden veya buralarda yaşayan insanların faaliyetinden çıktığı da bilinmektedir. Bu nedenle ağaçlandırma ve ormanlaştırma faaliyetlerinin aksamaması ve ormanlık alanın başka amaçlarla kullanılamaması için yangın görmüş ormanlık alanlarda her türlü yapı, bina, imar ve benzeri her türlü yapının yapımına son verilmelidir. Yine aynı amaçla yanan ormanlık alanlarda her türlü madencilik, avcılık, otelcilik ve benzeri ticari faaliyet derhal durdurulmalıdır. Yangın görmüş ormanlarla, gençleştirmeye ayrılmış veya ağaçlandırılan sahalarda söz konusu faaliyetlerin devam etmesi durumunda hem ağaçlandırma faaliyetleri aksayacaktır hem de söz konusu faaliyetlerin kullandığı alanların dışında da arazi kullanımı yaygınlaşacaktır. Bunları engellemek amacıyla yangın görmüş alanlarda bu faaliyetlere hiçbir surette izin verilmemelidir.

MADDE 3 – Yangın görmüş ormanlık alanların Anayasa madde 169 gereğince ormanlaştırılması ve ağaçlandırılması amacıyla yanan yerlerde sadece bu süreç için gerekli bazı geçici binalara ve koruma amaçlı bazı yapı girişimlerine izin verilebilir. Bunların dışında yapılmış ve yapılmaya çalışılacak tüm yapıların önlenmesi amacıyla kamu sorumluluk almalıdır. 2000 yılının başından bu yana yanan ormanlık alanlarda yapılmış tüm binaların yıktırılması ve ağaçlandırma çalışmalarının hızlandırılması amaçlanmaktadır.

MADDE 4- Küresel iklim krizi nedeniyle ortalama hava sıcaklıklarının arttığı ve daha da artacağı bilim insanlarınca ve bilimsel birçok araştırmada ifade edilmektedir. Hızlı bir şekilde yangın müdahale ekipmanı ve personelinin büyük ve kapsamlı yangınlara hazır hale getirilmesi ormanların muhafazası için zorunludur. Ayrıca ormanlık alanların muhafaza edilmesi ve yangın durumlarında kamu görevlilerinin yetersiz kalması durumunda destek verebilmeleri amacıyla 18-65 yaş arası gönüllü yurttaşlara ve tüm kamu görevlilerine “Ormanları Koruma ve Yangın Durumunda Destek Bilinci” eğitimi verilmelidir.

MADDE 5 – Yürürlük maddesidir.

MADDE 6 – Yürütme maddesidir.

**08/09/1956 TARİHLİ VE 9402 SAYILI ORMAN KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1 – 08/09/1956 tarihli ve 9402 sayılı Orman Kanunu’nun “III. Ormanların muhafazası.” üst başlıklı 14. Maddesinde, E bendinden sonraki kısım aşağıdaki şekilde düzenlenmiştir.

F) Yanan ormanlık alanlarda her türlü yapı, bina, imar ve benzeri girişim;

G) Yanan ormanlık alanlarda her türlü madencilik, avcılık ve ticari faaliyet;

Yasaktır.

Yasakların uygulanmasında ihmali bulunan kamu görevlileri hakkında ivedilikle disiplin süreçleri işletilir.

MADDE 2 – 08/09/1956 tarihli ve 9402 sayılı Orman Kanunu’nun “III. Ormanların muhafazası.” üst başlıklı 16. maddesine “Maddenin uygulanması ile ilgili tanım, şekil, şart ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.” fıkrasından önce gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Yanan ormanlık alanlarda, yangından önce izin verilmiş her türlü yapı, bina, imar ve benzeri yapının yapımına son verilir ve yanan ormanlık alanlarda her türlü madencilik, avcılık ve benzeri ticari faaliyet derhal durdurulur. Yangın görmüş ormanlarla, gençleştirmeye ayrılmış veya ağaçlandırılan sahalarda birinci ve ikinci fıkradaki faaliyetlere hiçbir surette izin verilemez.”

MADDE 3 – 08/09/1956 tarihli ve 9402 sayılı Orman Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 13 – 01/01/2000 tarihinden itibaren yangın görmüş ormanlarda, gençleştirmeye ayrılmış veya ağaçlandırılan sahalarda, ağaçlandırma ve ormanlaştırma çalışmaları amacı dışında yapılmış her türlü yapı, imar ve bina 31/12/2022 tarihine kadar yıktırılır.

Maddenin uygulanması ile ilgili tanım, şekil, şart ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

MADDE 4 – 08/09/1956 tarihli ve 9402 sayılı Orman Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 14 –

Türkiye ve komşu ülkelerde çıkabilecek yangınlara müdahaleye uygun olacak şekilde mevcut araç ve makine envanterine ilave olarak 31/06/2022 tarihine kadar 15 uçak, 10 İHA, 120 helikopter, 10 insansız helikopter, 1.000 arazöz ve su tankeri 500 iş makinesi alımı yapılır.

Bu kapsamda ihtiyaç duyulan personel alımı 31/12/2021 tarihine kadar sağlanır.

Ormanlık bölgelerde yaşayan 18-65 yaş arasındaki yurttaşlara ve kamu görevlilerine 31/12/2023 tarihine kadar “Ormanları Koruma ve Yangın Durumunda Destek Bilinci” eğitimi verilir. Eğitimlerin yinelenmesi amacıyla sürenin her seferinde 2’şer yıl uzatılmasında Cumhurbaşkanlığı yetkilidir.

Maddenin uygulanması ile ilgili personel alım hükümleri hariç tanım, şekil, şart ve esaslar bir ay içerisinde çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. Personel alımında genel hükümler geçerlidir.

MADDE 5 – Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6 – Bu kanun hükümleri Cumhurbaşkanlığı tarafından yürütölür.